

www.kurdistan.net

8:32 25-9-2006 بهکاتی ناوهندی ئه‌وروپا

نوسینگه‌ی ئه‌ختەر خان بۆ فیروونی شۆفیری یان نوسینگه‌ی سوکایه‌تی کردن به‌ژنان ... ئاماده‌کردنی: ریژین ئیبراهیم

نوسینگه‌ی ئه‌ختەر خان بۆ فیروونی شۆفیری یان نوسینگه‌ی سوکایه‌تی کردن به‌ژنان

تریفه‌مه‌کوڵ: "ئه‌ختەر خان پێی و وتم ئه‌گەر به‌نزیمن بۆ نه‌هینی ئه‌وا من فییری شۆفیریت ناکه‌م " شه‌هلا جه‌لال " من یه‌ك شت به‌ ئه‌ختەر ده‌لیم پێی ده‌لیم ئه‌ختەر خوات بییت " ساکار " تائه‌وکاته سوکانم نه‌گرتوو که‌چی ئه‌ختەر خان پێی و وتم ده‌بییت بچیت خۆت فییری شۆفیری بکه‌یت ئینجا وه‌ره‌لای من "

ئا: ریژین ئیبراهیم
rezen@maktoob.com

له‌ماوه‌ی ئه‌م سالی رابردوو دا چه‌ندین نوسینگه‌ی فیروونی شۆفیری له‌ سلیمانی کرایه‌وه، زۆریک له‌هاولاتیان سه‌ردانی ئه‌و نوسینگانه‌یان کرد بۆ فیروونی شۆفیری و مۆلت وه‌رگرتن، له‌ له‌مانگی 2005/10 به‌ریوه‌به‌رایه‌تی هاتوچۆی سلیمانی بریاریدا که‌ده‌بییت هاوالاتیان له‌نوسینگه‌کانه‌وه مۆله‌تی شۆفیری وه‌رگرن، هه‌ندیکیش له‌و نوسینگانه‌ مامه‌له‌یان له‌گه‌ڵ فیرواناندا باش ن یه‌ به‌شیوه‌یه‌کی زۆر ناشرین مامه‌له‌ده‌که‌ن، له‌نیوان ئه‌و نوسینگانه‌ی شاری سلیمانییدا چه‌ند نوسینگه‌یه‌کی که‌م هه‌یه که‌ زۆربه‌ی ژن بیات به‌ریوه، یاخود ئه‌وکه‌سانه‌ی که‌ وانه‌ده‌لینه‌وه یاخود فیروانان فییری شۆفیری ده‌که‌ن کچ یان ژن بییت، بۆیه‌ که‌ئه‌گەر نوسینگه‌یه‌کیش تاییه‌ت بکریته‌وه به‌ژنان یاخود نوسینگه‌یه‌ک به‌ زۆری ژن رووی تییکات بۆ فیروونی شۆفیری، ژنانیش هه‌ولده‌ده‌ن بچنه‌ ئه‌و نوسینگه‌یه‌ی که‌ ژن ده‌بیات به‌ریوه، له‌ناو ئه‌و نوسینگانه‌ی شاری سلیمانی نوسینگه‌یه‌ک هه‌یه به‌ناوی نوسینگه‌ی ئه‌ختەر خان که‌ زۆربه‌ی ژن ده‌بیات به‌ریوه، بۆیه‌ زۆریک له‌ژنان و کچان پۆژانه سه‌ردانی ئه‌و نوسینگه‌یه‌ ده‌که‌ن به‌مه‌به‌ستی خۆ ناووس کردنیان، چونکه‌ له‌کۆمه‌لگای ئیمه‌دا وابه‌وه ئه‌گەر که‌سیک پیاو بوون تاراده‌یه‌ک ناتوانن بچنه‌ ئه‌و نوسینگه‌یه‌، به‌لام ئه‌وه‌ی لیڤه‌دا مه‌به‌ستمه بیخه‌مه روو ئه‌وه‌یه که‌ ئه‌و نوسینگه‌یه‌ی که‌ تاییه‌ت بۆ ژن دنراوه که‌چی خۆشی ژنه‌و ژنیش زۆر ده‌چه‌وسینیته‌وه، ماله‌له‌ی زۆر خراپه‌ له‌گه‌ڵ فیرواناندا ده‌کات، هه‌ر بۆ و بۆنه‌یه‌وه چه‌ند که‌سیک تاییستا سکالای له‌ و نوسینگه‌یه‌ تۆمار کردوو بۆ هه‌ی نوسینگه‌که‌ی بۆ بگۆرن، تریفه‌مه‌کوڵ که‌ پیشه‌ی ئه‌ندازیاری بو و ئه‌و ماوه‌یه‌کی زۆره‌ له‌ نوسینگه‌یه‌ ناوی هاتۆته‌وه و یه‌کیکه‌ له‌و که‌سانه‌ی که‌ گه‌شبین بوه به‌و نوسینگه‌یه‌ی که‌ ژن هه‌لسوکه‌وتی تیا ده‌که‌ن به‌ووته‌ی خۆی ئه‌و یه‌که‌م جار زۆر مه‌به‌ستی بووه که‌ بیات هه‌ی ئه‌و نوسینگه‌یه‌ ئه‌وه‌بوو ئیستا په‌شیمان هه‌ولده‌دات ئه‌و نوسینگه‌یه‌ بگۆریت، هه‌روه‌ها تریفه‌ له‌دریژه‌ی قسه‌کانیدا ووت "ئه‌ختەر خان پێی وتی ئه‌گەر به‌نزیمن بۆ نه‌هینی من ناتوانم فییری شۆفیریت بکه‌ وای لیتوو خه‌ریکی ده‌ره‌ینان مۆله‌ت شۆفیریه‌ تریفه‌ له‌کۆتای مانگی 10 ی 2005 ده‌ستی به‌ کا کردوو له‌و رۆژه‌وه‌ نوسینگه‌که‌ هه‌ر ده‌ستی به‌ده‌ستی پیده‌کات، هه‌ر رۆژه‌و قسه‌یه‌ک ده‌کات، هه‌روه‌ها تریفه‌ پێی راگه‌یاندین له‌به‌ره‌وه‌ی من پیشه‌که‌م وایه‌و پێویستم به‌سه‌یاره هه‌یه و ئه‌وکاته‌ش پێویستم به‌سه‌یاره ده‌بییت بۆ هاتوو چۆکردنم، له‌دریژه‌ی قسه‌کانیدا وتی ئه‌ ژنه‌ یه‌که‌مجار که‌ فیروانان ده‌چنه‌ لای ئه‌و نوسینگه‌ یه‌ ده‌لیت " ئه‌م نوسینگه‌یه‌ ده‌بییت هه‌ومم شت قبول بکه‌یت لیڤه‌ی تیا یه‌ کوی راکیشانی تیا یه‌ جنیودانی تیا یه‌ ده‌بییت قبولی بکه‌یت " له‌کۆتای قسه‌کانیدا تریفه‌ ئه‌وه‌ی روون کرده‌وه که‌ ئیستا ئه‌و سکالایه‌کی له‌سه‌ر ئه‌و نوسینگه‌یه‌ تۆمار کردوو به‌نیازه‌ بچیت نوسینگه‌یه‌کی تر تاکو مۆله‌تی شۆفیری وه‌رگرت، له‌ دریژه‌ی هه‌و به‌دواداچوونه مه‌یدانیه‌ی که‌ رۆژنامه‌ی هه‌وال هنجامی دا قسه‌و بۆچوونی جیاوازان له‌سه‌رجه‌م ته‌ره‌فه‌مان وه‌رگرت و تاکو بزانی به‌هه‌مان شیوه نوسینگه‌کانی تریش

www.kurdistan.net

25-9-2006 8:32 بهکاتی ناوهندی ئەوروپا

هه‌مان کێشه‌ی تیاپه، به‌لام ئەوه‌ی که دهستی ئییه کهوت دیار بوهره‌ی ئەو نوسینگه‌یه بوو زۆرتیرین کێشه‌ی گرتبووه‌ی خۆی به‌هۆی ئەو ژنه‌وه، ساکار کامیل که خویندکاری زانکۆی سلیمانیه، له 2005/10/27 دهستی کردووه به ئیش کاری مۆله‌تی شوڤییره‌وه ئەو ده‌لیت من که فه‌حیی چاوم کرد دواتر ووتیان کام نوسینگه‌یه‌ت پێباشه بوخۆت هه‌لیبێزیره به‌لام من نه‌مزانی ووتم ماده‌م ئەم نوسینگه‌یه ژنه با له‌م نوسینگه یه ده‌وام بکه‌م وو مۆله‌ت ووه‌گرم، ساکار ووتی "نوسنگه‌ی ئەختەر خان من پێم باش بوو چونکه ووتم ئەوه‌که‌سه‌ر سه‌ره‌په‌رشتی ده‌کات ژنه‌ رنگه‌ باشتربیت ته‌عامولی له‌گه‌ڵ که‌سیکی تر به‌لام پێچه‌وانه‌ده‌رچوو" مامه‌له‌ی زۆر خراپه له‌گه‌ڵ ئەو که‌سانه یاخود ئەو فی‌رخوازانیه‌ی که ده‌چنه ئەو نوسینگه‌یه بوو فی‌ربوونی شوڤییره‌ی، ساکار ئەوه‌ی روون کرده‌وه که من تا ئەو کاته سوکانی سه‌یاره‌م نه‌گرتبوو، که‌چی که‌چوووم بوو ئەو نوسینگه‌یه کاتی‌ک نه‌زه‌ریم ته‌واو کردوو خۆم ئاماده‌کرد بوو عه‌مه‌لی که‌چی‌ئه‌ختەر خان پێی ووتم "ده‌بیت بچیت خۆت فی‌ری سایه‌قی بکه‌یت ئینجا وه‌روه‌ له‌لای من ته‌رای بده من تا‌قه‌ت ئەم سه‌ره‌شه‌یه‌م نیه "ئینجا ئەو رۆژه یه‌که‌م رۆژم بوو "نه‌مزانی یه‌که‌ هه‌له‌ی زۆر به‌سیتم کرد ئەوه‌نده‌ی قیزان به‌سه‌رمدا وه‌ی له‌بیریشم بوو له‌بیرم چۆوه ئەوه‌نده‌ی هاوار کرد به‌سه‌رمدا "ئه‌وه‌کاته‌ی هاوار کرد به‌سه‌رمدا ووتی ده‌بیت بچیت خۆت فی‌ری سایه‌قی بکه‌یت ئینجا وه‌روه‌ بۆلای من منیش پیم ووت "من هاتووم بۆئه‌وه‌ی له‌لای توو فی‌ری بم بۆئه‌وه‌ ئەو پاره‌یه‌ت ده‌ده‌می که‌ فی‌ری سایه‌قیم بکه‌یت "ئه‌و کاته‌ش زۆر توره‌ بوو به‌سه‌رمدا، به‌هه‌مان شیوه ئیستا ساکار کامیل سکالای توومار کردوو به‌نیازه نوسینگه‌که بگۆریت بچیت نوسینگه‌یه‌کی تر، شه‌هلا جلال که پیشه‌ی مامۆستایه وئه‌ویش به‌هه‌مان شیوه له‌مانگی 2005/7 کوراسه‌ی وه‌رگرتوه‌و له 2006/1/17 فۆرمه‌که‌ی له‌لاینوسینگه‌ی ئەختەر خان داناوه ئەمیش به‌هه‌مان شیوه‌ی وای زانیوه ئەم نوسینگه‌یه له‌خزمه‌تی ژناندا‌یه‌و ده‌توانیت ریز له‌ژنان بگرتیت تانیستا نزیکه‌ی 10 مانگ ده‌بیت شه‌هلا جلال هیچ وه‌لامیکی له‌و نوسینگه یه وه‌رنه‌گرتوووه وه‌کو باسی ده‌کات چه‌ندین جار ته‌له‌فۆنی بوو نوسینگه‌که کردوه‌که‌چی وه‌لامیان نه‌داوه‌ته‌وه له‌به‌ر ئەوه‌ی ژماره‌که‌ی ده‌زانن و نایانه‌ویت وه‌لامی بده‌نه‌وه، شه‌هلا ده‌لیت "من چه‌ند جارێک سه‌ردانی نوسینگه‌که‌م کردوووه هه‌ر داخراوه و هه‌ندی‌ک جاریش کراوه‌ته‌وه مندالیکی ته‌مه‌ن 10سالی لیوووه، شه‌هلا جه‌لال زۆر بی‌زاربه‌وه له‌وه‌ی که زۆر ده‌می‌که چاوه‌روانی ئەو ناوانه‌ده‌که‌ن که‌چی هه‌ر ناویان نایه‌ته‌وه و هه‌یشتا باجیشیان بوو نه‌کراوه شه‌هلا ده‌لیت من سه‌رم له‌وه ده‌سورمیت ئەم خیزانه که ده‌یه‌ن به‌ریوه خویوو کوره‌که‌یو دوو که‌که‌ی به‌لام هه‌رده‌چیت بوو نوسینگه‌که داخراوه، هه‌ندی‌ک جار که‌ده‌چمه ئەویش "ئه‌ختەر خان خۆی نازانم خوینده‌واری نیه بیان چی ئەو رۆژه چووومه لای ووتم ناوه‌که‌م هاتۆته‌وه ووتی ئەوه ناوه‌کانه وه‌ره سه‌یری‌که بزانه ناوتی تیاپه من وای بۆده‌چم که خوینده‌واری نه‌بیت "له‌م به‌ینه‌دا زۆر بی‌زار بووم ناچار خۆم چووومه به‌ریوه به‌رایه‌تی مۆله‌ت به‌شی باجه‌کان تا‌کو بزان ئاخۆ بۆکاری من له‌ونوسینگه‌یه ناروات بۆیه بۆم ده‌رکه‌وت که ئەختەر خۆی فایله‌که‌ی نه‌ناردوووه درۆ له‌گه‌ڵ من ده‌کات، هه‌روه‌ها من به‌چاوی خۆ مبنیم چه‌ند ژنیکی ترم بینی ئەوانیش هه‌مان کێشه‌ی منیا‌هه‌بوو هه‌ر له‌هه‌مان نوسینگه، به‌لام من هه‌ندی‌ک جیاوازی‌م به‌دی کرد که هه‌ندی‌ک ناوی لیوووله دوا‌ی مندا ناویان نوسیوو که‌چی ئەوان فایله‌کانیان رۆشتبوو باجیشیان بوو کراوه ئیتر نازانم خزمو که‌سو کاری خۆی بوو بیان واسته‌ی هه‌بووه ئەو که‌سه، بۆیه شه‌هلا جه‌لال داوا‌ده‌کات که "ئه‌ونوسینگه‌ی هاوشیوه‌ی ئەم نوسینگه یه‌ی ئەختەر خانن پێویسته سزا بدرینو یاسا لی‌پرسینه‌وه‌یان له‌گه‌ڵ بکات چونکه ئەمانه ئەورینمایه‌ی که له‌به‌ریوه‌به‌رایه‌تی هاتووچوووه دانراوه پێشیلی ده‌که‌ن "، له‌پاشاندا بوو ئەوه‌ی قسه له‌گه‌ڵ ئەختەر خان خاوه‌نی نوسینگه‌به‌که‌ین زۆر هه‌ول‌مدا بی‌بینم به‌لام شه‌شه‌ دانه‌جار چووومه نوسینگه‌که ئەوشه‌ش جاره که‌سی لینه‌بوو ته‌نانه‌ت من که‌سی‌کم نه‌بینی له‌وشوینه‌شدا بیت بۆیه نه‌وتوانی قسه‌ی له‌گه‌ڵ به‌که‌م،

www.kurdistan.net.org

8:32 25-9-2006 بهکاتی ناوهندی ئه‌وروپا

دوابه‌دوای ئه‌مانه‌ش سه‌ردانی به‌رپوه‌به‌رایه‌تی هاتوچۆی سلیمانی به‌شی به‌دواداچوونی نوسینگه‌کانله‌وی چاومان به‌ (ملازم اول. شیلان عوسمان مجید) که‌وتوو چه‌ند پرسیاریکمان سه‌بارت به‌و کیشانه‌ینوسینگه‌کان ئاراسته‌کرد:

سه‌ره‌تا سه‌باره‌ت به‌رپوه‌چوونی کارو باری ئه‌ونوسینگانه‌و هه‌لسوکه‌وتی ئه‌ نوسینگانه‌ له‌گه‌ڵ فی‌رخوازاندا پێی راگه‌یان‌دین وتی " ئیمه‌ پێش ئه‌وه‌ی ئه‌م نوسینگانه‌دامه‌ری‌نین ئه‌مانه‌ به‌چه‌ند مانگی‌ک هه‌موو نوسینگه‌کان ده‌وراتیان بینه‌وه‌ چه‌ندین ریچنمایان وه‌رگرتوه‌ سه‌باره‌ت به‌وانه‌ووتنه‌وه‌ و چۆنیه‌تی مامه‌ڵ کردن له‌گه‌ڵ ئه‌و که‌سانه‌ی که‌ هاتوونه‌ته‌ نوسینگه‌ بو‌ فی‌ربوونی شو‌فی‌ری، له‌وه‌لانی پرسیاریکی هه‌والدا که‌ ئایا ئه‌ونوسینگانه‌ی سه‌رپێچی ئه‌و رینمایانه‌ده‌که‌ن ئیمه‌ سزاتان بو‌ ئه‌و نوسینگانه‌ چیه‌ و تانیستا هه‌چ کیشه‌یه‌کتان نه‌هاتووته‌ریسه‌باره‌ت به‌مامه‌له‌ی خراپی خاوه‌ن نوسینگه‌کانله‌گه‌ڵ فی‌رخوازاندا:ملازم شیلان ووتلا " به‌راستی‌یمه‌ وه‌کو ئه‌م به‌شه‌ی خۆمان ماوه‌یه‌کی که‌مه‌ دامه‌زراوه‌و زۆر کارو به‌دواداچوونی کردوو، بو‌ مه‌سه‌له‌ی کیشه‌ی بی‌گومان هه‌موو کاریک بی‌ کیشه‌و که‌موو کورتی نابیت به‌لام ئه‌و کیشانه‌ی که‌تانیستا هاتوونه‌ته‌ لای ئیمه‌ هه‌مووی چاره‌سه‌ر کراوه‌ به‌شیوه‌یه‌کی زۆر باش،

+باشه‌ هه‌ندیک نوسینگه‌هه‌یه‌ مامه‌له‌ی زۆر خراپه‌ له‌گه‌ڵ فی‌رخوازان بو‌ نونه‌ نوسینگه‌ی ئه‌خته‌ر خانکه‌ له‌ ئیستادا زۆریک کیشه‌ی توش بوه‌ ئیوه‌ به‌ریزتان ئاگه‌دارن؟

به‌لی به‌لام له‌هه‌ندیک کیشه‌ی ئاگه‌دارینو هولیشمانداوه‌ چاره‌سه‌ریان بکه‌ین به‌لاچم هه‌ندیکیشمان به‌ده‌ست ناگات چونکه‌ ناوی‌رن سکالا تو‌ماربکه‌ن

+بو‌ناوی‌رن سکالا تو‌مار بکه‌ن له‌دژی ئه‌و نوسینگه‌یه‌ی که‌ به‌دلایانیه‌؟

ئه‌زانی بو‌ چونکه‌ هه‌ندیچک فی‌رخواز واده‌زانن ئه‌گه‌ر به‌ناوی خۆیان‌ه‌وه‌ سکالا تو‌ماربکه‌ن ره‌نگه‌ خاوه‌نی نوسینگه‌کان بزائن ئه‌وه‌نده‌ی تر رقیان لی هه‌یل‌بگرن

+باشه‌ ئیوه‌ هولی ئه‌وه‌تان نه‌یاوه‌که‌ ئه‌و کیشه‌یه‌ چاره‌سه‌ر بکه‌ن، نوسینگه‌کان نه‌توانن ئه‌و حه‌قه‌بده‌ن به‌خۆیانکه‌ رق له‌خه‌لک هه‌لبگرن

ئه‌ که‌سانه‌ی گه‌دینه‌لامان من هه‌میشه‌ ئه‌وه‌یانپێی ده‌لیم که‌ نه‌ترسن هه‌رکاتی‌ک زانیان نوسینگه‌یه‌ له‌باتی ئه‌وه‌ی ئه‌و سکالایه‌ی تو‌مار کردووه‌ فایاله‌که‌ی دوا بخات ئه‌وا ئیمه‌سزای ده‌ده‌ین

+یه‌ک کیشه‌ی تریش که‌ زۆر گرنگه‌ باسی لیوه‌بکه‌م بو‌ مه‌سه‌له‌ی به‌نزین ئایا ئی، ه‌ فبولی ده‌که‌ن خاوه‌نی نوسینگه‌ به‌نزین له‌ فی‌ر خوازه‌ر بگری‌ت له‌به‌رامبه‌ر ئه‌وه‌ی فی‌ری شو‌فی‌ری بکات

نانا نازانم کوا شتی وا هه‌یه‌ ئه‌گه‌ر هه‌بیت بو‌ تانیستا به‌ده‌ستی ئیمه‌ نه‌که‌وتوو تانیستا نه‌م بیستوه‌ +من به‌به‌لگه‌وه‌ له‌لامه‌ له‌نوسینگه‌ی ئه‌خته‌ر خان ئه‌و فی‌رخوازه‌ی که‌چوو‌بوو بو‌ فی‌روونی شو‌فی‌ری ئه‌خته‌ر

خان وتبووی ده‌بیت به‌نزینم بو‌ به‌ینی

ئه‌گه‌ر کیشه‌ی له‌و شیوه‌یه‌ هه‌بیت ئیمه‌ نه‌مانزانیوه‌ چونکه‌ ئه‌وه‌ی ئیوه‌ ده‌بیستن ئیمه‌ نایبیستن ئه‌و خه‌لکه‌ نایه‌نه‌لای ئیمه‌ ئه‌و سکالایه‌ تو‌مار بکه‌ن تا کو ئیمه‌ش به‌دواداچون بو‌ بکه‌ین

باشه‌ ئه‌و که‌سانه‌ی که‌ده‌چنه‌ نوسینگه‌کان ده‌بیت له‌پیشا خۆیان فی‌ری سا یه‌قی بکه‌ن ئینجا بچه‌ ئه‌و شو‌ینه

مه‌رج نیه‌ ئه‌گه‌ر شو‌فی‌ری بزانی باشته‌ به‌لام ئه‌گه‌ر نه‌زانی ئه‌و نوسینگه‌ یه‌ بو‌ئه‌وه‌یه‌ که‌ تو‌ فی‌ری سایه‌قیبیت

+من یه‌ک شت ده‌لیم له‌و نوسینگه‌یه‌ی ئه‌خته‌ر خان به‌هه‌مانشیوه‌ ده‌بیت خۆت سایه‌قی بزانی ئینجا ده‌چیته‌ ئه‌وی، بو‌نمونه‌ له‌و نوسینگه‌یه‌ی ئه‌خته‌ر خان ئه‌و کچه‌ی که‌ چۆته‌ئه‌وی ئه‌خته‌ر پێی ووتوو

ده‌بیت بچت خۆت فی‌ری سیاقه‌ت بکه‌یت ئینجاوه‌ره‌ بو‌لای من من تاچه‌تی ئه‌و کیشه‌یه‌م نیه‌

www.kurdistan.net

8:32 25-9-2006 بهکاتی ناوهندی ئه‌وروپا

ئه‌وهی له‌نوسینگه‌یه رویداوه ئه‌وه‌که‌سه بیته‌لای ئی‌مه‌ سکالانتۆماربکات له‌دژی ئه‌و نوسینگه‌یه ئه‌وا
ئیمه‌ ده‌توانین به‌دواداچوونی بۆیکه‌ین
+ئهی ده‌بی‌ت مامه‌له‌ی خاونه‌ی نوسینگه‌کان چۆنی‌ت له‌گه‌ل فیرخوازاندا، چه‌نکه‌ هه‌ر له‌مان نوسینگه
له‌سه‌ر ئه‌و نوسینگه‌یه‌ی ئه‌خته‌ر خان ووتراوه قسه‌ی ناشرین و جارجاره‌ش کوپمان راده‌کیشیت ئایه
ئهمه‌ده‌بی‌ت یاخود پێچه‌وانه‌ی یاسایه
هه‌روه‌کو ووتم له‌سه‌ره‌تاوه ئی‌مه‌ ئه‌و ده‌وره‌یه‌ی ده‌داماننا هه‌موو نوسینگه‌یه‌ک ئه‌و ده‌وره‌یه‌ی
خویندوووه‌ که‌س ناتوانی سه‌رپێچی یاسای بکات چونکه‌ هه‌مورینمایه‌کیان وه‌رگروتتوه